

JONGE LEEUWEN

STEF AERTS

THEATERMAKER EN ACTEUR

[25]

Elke dag verschijnt wel ergens iets over het failliet van idealen, over hoe funest het is dat de mens dan maar houvast zoekt in spullen, status en vertier, en over hoe moeilijk het is voor jonge mensen in zulke tijden hun weg te zoeken. Toneelgroep SKaGeN heeft tegen die achtergrond 'CCC, de vette jaren zijn voorbij' gemaakt, met in één van de hoofdrollen acteur en theatermaker Stef Aerts (25).

Centraal in het stuk staat Pierre Carette, de leider van de Cellules Communistes Combattantes (CCC). Hij heeft zeventien jaar opgesloten gezeten voor de bomaanslagen die hij had gepleegd vanuit zijn onwrikbare geloof in het communistische ideaal. 'Carette werd gevat in 1985,' zegt Stef Aerts. 'Ik ben geboren in 1987. Toen hij werd opgepakt, was hij zo oud als ik nu. Ik kan me moeilijk voorstellen dat ik op mijn leeftijd ondergronds zou gaan leven, en leren hoe ik bommen moet maken omdat ik zo overtuigd ben van het gevecht voor een nieuwe wereldorde.'

Niet dat het Aerts aan daadkracht ontbreekt. Hij was veertien toen ik hem de eerste keer interviewde. Hij had toen al in verschillende musicals gespeeld, hij had zich aangeboden om auditie te doen voor de Vlaamse stem van Harry Potter en hij mocht het nog doen ook. En: hij wilde zijn eigen theatergezelschap, vertelde hij me toen. Dat is hem gelukt. FC Bergman bestaat nu vijf jaar en maakt sinds 1 januari deel uit van het Toneelhuis.

Stef Aerts «Wat ik nog het ongelofelijkst vind, is dat Carette na zijn vrijlating in 2003 nog even hard voor zijn idealen staat als ervoor. Ergens heeft het iets bewonde-

renswaardigs dat je jezelf helemaal geeft voor een overtuiging. Wat me vooral fascineert: uit alle interviews met de CCC-leden blijkt dat ze zichzelf beschouwen als een radertje in het grote geheel. Het heeft bijna iets altruïstisch.»

HUMO Dat klinkt wel heel positief.

Aerts «Té positief; hij blijft een terrorist. Maar ik voel er toch fascinatie voor dat iemand zichzelf en zijn eigen leven zo ondergeschikt kan maken aan een toch redelijk abstracte zaak.

»Nu het communisme had natuurlijk wel een concreet programma. Het was bijna een soort geloof – zo iets hebben we nu niet meer. Ze wilden het imperialisme bevechten en een nieuwe wereldorde installeren, waarin de mensen in de ontwikkelingslanden het beter zouden hebben. Wat ik hoogstens doe, is een bedrag op de rekening van Artsen Zonder Grenzen of zo storten. Je hebt nu wel de Indignado's, maar waar die voor staan, is veel

vager. Ik weet in ieder geval niet precies wat ze willen.»

HUMO Jij bent geen wereldverbeteraar.

Aerts «Nee, en met het theater dat we met FC Bergman maken, nemen we nooit politieke standpunten in. Ons doel is niet om de mensen de ogen te openen en te vertellen hoe ze beter moeten leven.»

HUMO Jullie theater gaat over de fundamentele eenzaamheid en het spartelen van de mens in zijn bestaan.

Aerts «Ja, het is eerder troostend theater.»

HUMO Maar wel vrij hopeloos. Er spreekt geen geloof uit dat de mens bijvoorbeeld ooit een nieuwe wereldorde zal kunnen opzetten.

Aerts «Nee, dat is waar. Het is niet zo optimistisch, maar het is wel schoon hoe die spartelende mens blijft proberen zijn leven en zijn omgeving te vormen. Tegen beter weten in, want ergens beseft hij zeer goed dat het nooit zal lukken. Daar

hebben we het elke keer weer over, over ons hardnekkige geloof in de maakbaarheid van de dingen, terwijl elke poging daartoe gedoemd is te mislukken.»

HUMO Jij hebt al je dromen wél waargemaakt. Je hebt het theatergezelschap dat je wou, en jullie werden van het begin af bejubeld. Jullie eerste project werd bekroond met de KBC Jongtheaterprijs op Theater Aan Zee 2009, en jullie volgende werd in 2010 geselecteerd voor het Nederlands Theaterfestival.

Aerts «Dat is waar, maar dat heeft niet alleen met maakbaarheid te maken, maar ook met geluk. Ik heb wel hard gewerkt om een eigen theatergezelschap te hebben, maar FC Bergman is toch vooral kunnen ontstaan omdat ik aan het Herman Teirlinck Instituut toevallig mensen ben tegengekomen met wie het op een wonderbaarlijke manier klikte. Mensen die eenzelfde soort fantasieën hebben als ik, en die dingen kunnen die ik niet kan. Dat is erg belangrijk, want ik ben bijvoorbeeld een heel slechte organisator.»

HUMO Op je veertiende zei je nochtans: 'Als we aan de kunsthumaniora een stuk moeten maken, heb ik snel de neiging de leiding over te nemen. Ik kan niet tegen chaos, ik wil altijd orde op zaken stellen.' ►

'ELKE RELATIE IS GEDOEMD TE EXPLODEREN'

Stef Aerts (hier met zijn vriendin Marie Vinck): 'Ik vind het niet vervelend dat andere mannen weinig verhullende posters van haar aan de muur hebben hangen. Ze doen maar.'

► **Aerts** «Ik kan niet tegen chaos, neen, maar ik ben wel een vrij chaotische mens – daarom ook kan ik er waarschijnlijk niet tegen. Dat gezelschap is echt wel mijn kind en ik ben er heel trots op, maar het bestaat alleen maar bij de gratie van de anderen, omdat die naast acteren wel kunnen organiseren, verkopen en administratie doen.»

HUMO Eén van hen, Matteo Simoni, zei me: 'Iedereen heeft bij ons zijn rol. Ik ben zeker niet de figuur die leiding geeft. Ik ben meer degene die de kalmte bewaart en die ervoor zorgt dat er weer gelachen wordt als de boel dreigt te ontploffen.'

Aerts «Dat is absoluut waar. Ik ben het tegenovergestelde van Matteo – vandaar dat we ook zulke goede vrienden zijn, denk ik. Ik ben niet de bemiddelaar, integendeel: ik ben de onruststoker. In het gewone leven ben ik een beminlijk mens (*lacht*), maar – en ik vind dat best een vervelende eigenschap – in mijn werk ben ik een vreselijke doordrammer en hou ik vaak te weinig rekening met het effect dat dat gedram op de groep heeft. Matteo doet dat keihard wél en zegt al snel: 'Laten we het toch vooral gezellig houden.'»

HUMO Jij bent wel degene die altijd met wilde plannen afkomt.

Aerts «Ja, maar dat doe ik absoluut niet alleen, hoor: je moet nu

niet doen uitschijnen dat ik Het Brein achter FC Bergman ben. Maar ik denk wel dat ideeën uitwerken en vormgeven mijn sterke punt is binnen de groep.»

HUMO Op je zevende wist jij al dat je in het theater wilde werken. Je moeder, die onderwijzeres was, nam je mee naar toneel.

Aerts «Ja. Zelf was ik in die tijd vooral aan het tekenen en op die manier mijn werelden aan het scheppen. Dezelfde werelden die ik nu op het podium wil maken.»

HUMO Toen waren het ook al hope-loze werelden. Ik weet nog dat ik bij ons vorige interview dacht: 'Waar is die jongen op zijn veertiende allemaal mee bezig?' Je had toen geanalyseerd dat de pestkoppen in de klas altijd de onzekerste mensen zijn, en dat je alleen maar iemand anders uitlacht als je inspiratie voor goeie grappen op is. Je had een groeiachterstand, vertelde je, en je werd daarvoor gepest.

Aerts «Ja. Ik was erg klein en daar werden soms onnozele grappen over gemaakt. Maar als ik nu hoor

hoe het is om écht gepest te worden, zou het erg zijn als ik mijn ervaring daarmee zou durven te vergelijken.»

HUMO Je wilde wel altijd weg uit de realiteit en vluchtte de fantasie in.

Aerts «Dat vind ik wel aandoenlijk om terug te horen, maar ik herken mezelf er nog steeds in. Dat heb ik nog altijd. Als ik meespeelde in musicals, was dat vooral om in die andere wereld te kunnen zijn. Ik wilde niet zozeer schitteren op een podium, ik wilde vooral in dat theater zijn: rondlopen tussen de her en der verspreide decorstukken, de halfblote danseressen en de technici die tussendoor een sigaret staan te roken, en kijken hoe de regisseur ervoor zorgt dat alles in één mooi geheel samenkomt.»

HUMO De 'Terminator Trilogie' speelden jullie buiten in de Antwerpse haven, waar jullie honderden meubelstukken uit kringloopwinkels uitstalden en een hele lading figuranten en kinderen lieten opdraven. De voorstellingen van FC Bergman zijn altijd heel groots en overrompend.

Aerts «Je hebt zeker al gemerkt dat ik nogal makkelijk stamel en haper als ik dingen probeer uit te leggen? Ik vind het moeilijk iets te verwoorden omdat ik het precies gezegd wil krijgen zoals het in mijn hoofd zit. Als we voorstellingen maken, is dat precies hetzelfde. Daarom ben ik zo gezegend dat ik met mensen samenwerk die me supergoed aanvoelen en me begrijpen als ik tijdens onze brainstorms loop te hakkel en te roepen.»

HUMO Jullie laatste voorstellingen waren zonder woorden.

Aerts «Ja. Er is zoveel te zeggen over ons thema, over mensen die zo graag willen maar niet kunnen. En je wilt natuurlijk elke keer een voorstelling maken die over alles gaat en ja, daarvoor schieten woorden te kort. Om *alles* in woorden te vatten moet je taalvirtuoos zijn, en dat ben ik vooralsnog niet. Dus

hoop ik een soort virtuositeit aan de dag te kunnen leggen in het creëren van beelden.»

HUMO Je wilt dat dingen helemaal juist zijn, terwijl absolute juistheid...

Aerts «...natuurlijk niet bestaat. Ook daar gaat ons theater over, over de perfectie willen en die nooit bereiken. Dat is zo *keischoon*, de hele tijd tegen de muur botsen, vallen en weer opstaan en opnieuw beginnen. Prachtig.»

HUMO Wat vind je eigenlijk zo mislukt in je leven? Je hebt FC Bergman, applaus en een vrouw – Marie Vinck – van wie iedereen droomt.

Aerts «En daar ben ik ongelofelijk blij mee, maar jammer genoeg heb ik een irritante hang naar ontevredenheid en angst.»

HUMO Die angst verhindert je toch niet om recht op je doel af te gaan? Je hebt stage gelopen bij Toneelgroep Amsterdam: je hebt gewoon naar artistiek leider Ivo van Hove gebeld om te vragen of je mocht komen.

Aerts «Nu lijkt het net alsof ik een goede regelaar ben, terwijl dat nu net een eigenschap is waar ik anderen om bewonder omdat ik die zelf niet heb. Het heeft ook niet veel gescheeld of ik had Van Hove niet gebeld, omdat ik het eerst niet durfde. Maar op het allerlaatste moment doe ik zoets dan wel en – dat is wat ik daarnet bedoelde met de keren dat ik geluk heb gehad – lukt het meestal. Dat maakt me ook superbang: het kan niet blijven duren, ooit zal mijn geluk op zijn.»

HUMO Je bent twee keer van school veranderd, vertelde je de vorige keer: 'Ik zocht naar wat echt bij mij paste.' Je hebt van je ouders mogen kiezen wat je wou.

Aerts «Ja, maar het was geen kwestie van: 'Doe maar op! Verander nog maar eens!' Ze wilden gewoon dat ik gelukkig was, en ik voelde me op geen enkele school goed.

»Maar veel keuzemogelijkheden hebben is niet makkelijk. Daar ging de 'Terminator Trilogie' over, dat die veelheid ook veel druk meebrengt.»

HUMO Je bent gevoelig voor druk. In de Latijnse hield je het niet uit omdat je daar De Beste moest proberen te zijn.

Aerts «Ja. Die school was zó prestatiegericht, en dat kneep mij op die leeftijd de strot dicht. Het ironische ►

'Zonder naïviteit kun je toch niet leven?'

► is natuurlijk dat mijn job nu ook extreem prestatiegericht is. FC Bergman kan alleen maar blijven bestaan als het resultaat van wat wij maken heel goed is. Hoe hard je eraan werkt of hoe volledig je je geeft, telt allemaal niet. Alleen het resultaat telt en zo hoort het ook.»

PIN-UP MARIE

HUMO Sinds begin dit jaar zitten jullie onder de veilige vleugels van het Toneelhuis: gisteren nog aanstormend talent in de marge, vandaag al bij het establishment.

Aerts «Ja. En het lijkt wel of journalisten ons dat verwijten. Het is natuurlijk een pak minder sexy dan

vanuit de marge opereren. Ik zou het onnozel vinden als dat ons parten zou spelen.»

HUMO Je snapt toch ook dat het gevestigde theater zichzelf weer sexy wil maken door jullie te omhelzen?

Aerts «Ik kan dat allemaal begrijpen, maar je moet wel weten hoe het is gegaan. Wij waren naar het Toneelhuis gestapt om te vragen of ze ons wilden helpen met een opera – een enorm project dat we zelf niet rond kregen. Zij zijn daarna met een tegenvoorstel gekomen dat zoveel beter was dat we het bijna niet konden geloven. We hebben wel even gedacht: 'Moet je al naar zo'n insti-

tuut verhuizen als je nog maar vijf jaar bestaat?' Maar we beseften al snel dat het de beste deal was die ons kon overkomen: we krijgen vier jaar de tijd om twee grote voorstellingen te maken, mét omkadering, waardoor er dingen kunnen waar wij zelf veel te amateuristisch voor zijn. Het alternatief was: structurele subsidies aanvragen. Maar dan moet je zoveel voorstellingen produceren en die zo vaak verkopen. Met deze deal met het Toneelhuis hebben we gewoon ruimte en tijd gekocht.»

HUMO Het enige wat het bestaan van FC Bergman kan bedreigen, zijn jullie persoonlijke carrières: Marie die in film na film speelt, Matteo die

de hoofdrol vertolkt in Stijn Coninx' film over Rocco Granata, jij die door SKaGeN wordt gevraagd om mee te spelen, zoals nu.

Aerts «Dat is een reëel gevaar, ja. Maar het is ook bij de gratie van dat gevaar dat we kunnen blijven bestaan. Eén van de weinige dingen die we hebben afgesproken, is dat we niet alleen maar met FC Bergman zouden spelen, want dan vreet je elkaar na een tijd op. Om nieuwe inspiratie en een nieuwe adem te vinden, moet je af en toe zonder elkaar leven.»

HUMO Jij leeft en werkt samen met Marie. Zie je elkaar dan niet te veel?

Aerts «Nu werken we allebei op andere plekken, maar als we met FC Bergman bezig zijn, is dat soms net zo makkelijk: we zijn overdag gewoon collega's en thuis zijn we dan man en vrouw. Het is natuurlijk niet simpel om zo bewust om te schakelen, maar het lukt ons tot hertoe wonderwel.»

HUMO Vind je het vervelend dat andere mannen weinig verhullende posters van haar aan de muur hebben hangen?

Aerts «Neen. Ze doen maar.»

HUMO Zijn jullie ook concurrenten?

Aerts «Hoezo? Mij zullen ze toch nooit vragen voor de rol van knappe vrouw of verleidelijke femme fatale? Onze markt is totaal anders.»

HUMO Gaan jullie voorstellingen ook over relaties?

Aerts «Natuurlijk. Dat past toch helemaal in het thema van tegen beter weten in iets proberen waarvan je zeker weet dat het mislukt? Net als theater is een relatie eigenlijk iets superonrealistisch. Een relatie is een menselijke constructie, en een leven lang samenblijven is iets onnatuurlijks.»

HUMO Leg uit.

Aerts «Zie jij dat veel bij andere dieren in de natuur? Duiven doen dat, ja.

»Maar – en dit klinkt misschien kief – ik vind het zo ongelooflijk schoon dat mensen nog steeds voor die eeuwige liefde gaan, dat iedereen die een relatie begint daar toch weer in wil geloven. Dat mensen die naïviteit nog steeds aandurven, raakt me diep. Iedereen weet dat bijna elke relatie gedoemd is te exploderen, en toch blijven mensen elkaar het tegen-

deel voorliegen. Zo supermooi!»

HUMO Je hebt het veel over de waarde van naïviteit.

Aerts «Zonder naïviteit kun je toch niet leven? Je moet jezelf voor de gek blijven houden, anders haal je het niet en verzuip je in cynisme.»

HUMO Denk je dat Pierre Carette naïef was?

Aerts «Dat moet haast wel.

»Wat je die extreme rakkers van de CCC toch moet nageven, is dat ze zichzelf kunnen wegrijfen. Weet je wat ze zeggen als je ze vraagt of die zeventien jaar gevangenis en al die bomaanslagen iets hebben uitgehaald? 'Misschien heeft het de zaak in het licht van de geschiedenis toch een half metertje vooruitgeholpen.'

Dat je je leven voor een zaak geeft, dat kan ik zo moeilijk vatten. Het zal wel iets te maken hebben met mijn egocentrisme. Dat vanuit jezelf denken is toch eigen aan mijn generatie. Nu, je weet natuurlijk niet hoe belangrijk die Carette het vindt dat in de geschiedenisboeken staat dat *hij* de zaak een half metertje vooruit heeft geholpen. Dat zou ik hem weleens willen vragen.

»Jezelf helemaal geven om een droom te verwezenlijken, daar kan ik inkomen. Maar een theatergezelschap oprichten is iets haalbaars, terwijl zo'n gevecht voor het communisme... Carette zal dat vast haalbaar hebben gevonden: je kunt jezelf toch niet opofferen als je weet dat je op een dood spoor zit?»

HUMO Je zei net zelf dat je het leven alleen maar kunt volhouden als je jezelf dingen voorliegt.

Aerts «Dat is waar. Dan begrijp ik Pierre Carette misschien toch beter dan ik dacht. Hoe verschrikkelijk! (lacht)»

Stefanie de Jonge

Foto's Diego Franssen

REYERS LAAT

Canvas, woensdag 16 jan., 22.30

HOERA CULTUUR!

Canvas, vrijdag 18 januari, 19.32

SKaGeN speelt 'CCC, de vette jaren zijn voorbij' op 25 en 26 januari in de Bourlaschouwburg in Antwerpen. Daarna gaan ze op tournee. Info en tickets: skagen.be.

Wat is er nieuw op de planken in 2013? Met voorstellingen rond de CCC, Regina Louf of de malaise bij justitie, rakelen nogal wat theatermakers de recente geschiedenis op. Geert Van der Speeten, Sarah Vankersschaever en Karel Michiels

Skagen duikt met 'CCC' in een stukje onfrisse Belgische geschiedenis. © r

DRIE GEZELSCHAPPEN DUIKEN
IN COLLECTIEVE GEHEUGEN
VAN BELGIË

THEATER SPEELT RECHTER

De aanslagen van de CCC, het dossier-
XI, de kaduke werking van ons
juridisch apparaat:
theatergezelschappen duiken in de
recente Belgische geschiedenis. 'Een
land dat op zijn einde afstevent: als
dat geen geknipte stof oplevert!'

GEERT VAN DER SPEETEN

Theatermakers ontpoppen zich steeds vaker als researchers. Lang voor de acteurs van Theater Antigone de vloer op gaan voor de repetities, volgen regisseurs Jos Verbist en Raven Ruël de processen in de correctionele rechtbanken in Kortrijk, Gent en Brussel op de voet. Ze praten met advocaten, procureurs en gerechtsjournalisten. In *Tribuna(a)l* willen ze de dagelijkse routine van de rechtsgang portretteren. Ook andere gezelschappen hebben hun huiswerk gemaakt. De leden van Skagen documenteerden zich over de 25 aanslagen van de Cellules Communistes Combattantes (CCC) uit de jaren 1980. Ze gingen praten met de kopstukken die 17 jaar in de gevangenis zaten. Voor *Qui a peur de Regina Louf* ploegde het Gent-

se ensemble Het Kip zich door een massa krantenartikels en tv-fragmenten. Hun doel: de pijnlijke herinneringen aan de XI-dossiers, in de nasleep van de affaire-Dutroux, opnieuw oprakelen. Wat deze voorstellingen gemeen hebben: ze zoeken hun onderwerpen in gebeurtenissen uit de recente Belgische geschiedenis die tot het collectieve geheugen behoren.

Antigone, Skagen en Het Kip hebben geen documentair theater voor ogen, dat wil reconstrueren en analyseren. Hun voorstellingen willen het publiek aanzetten om een nieuw oordeel te vormen, een nieuwe invalshoek te kiezen. Dat doen ze met een mix van realiteit en fictie. 'Maar de feiten vormen de basis', zo klinkt het in koor. We zochten de makers op en peilden naar hun bedoelingen.

'CCC' VAN SKAGEN

'Het is zo vrijblijvend om revolutionairtje te spelen'

Het podium van de Bourla ligt bezaaid met puin. Glasscherven, een geblakerde muur, nonchalant rondgestroide rotzooi waar de acteurs door moeten baggeren: ziedaar het decor van CCC.

Mathijs F. Scheepers, die in deze voorstelling in de huid kruipt van CCC-kopman Pierre Carrette, komt het podium op met een papieren Quick-zakje. Het is een knipoog naar de locatie waar de leden van de terroristische brigade in 1985 opgepakt werden.

In wat een werkplaats of garage zou kunnen zijn, krijgt Carrette bezoek van twee voormalige CCC-leden. Een periode is definitief afgesloten, zo blijkt uit hun gesprek.

Dan switcht de actie naar het VBO-hoofdkwartier in de Stuiversstraat in Brussel. In hun jacht op kapitalistische doelwitten, parkeerde de CCC hier op 1 mei 1985 een bomauto. Ondanks rondslingerende pamfletten en waarschuwendes telefoontjes vielen er die nacht voor het eerst in hun gewelddadige campagne twee slachtoffers.

In groteske slapstickstijl brengen de acteurs een reconstructie van wat er gebeurd is. Ook van het bezoek van de federale ministers Willy De Clerck, Wilfried Martens en Paula D'hondt, later die dag. Dan wordt er weer gewisseld, naar de televisiestudio van *Nacht-wacht*. Jan Leyers modereert een confrontatie tussen twee hoofdrolspelers uit deze zwarte bladzijden van de Belgische geschiedenis. De toenmalige premier Wilfried Martens (CD&V) en Pierre Carrette zitten tegenover elkaar. IJzig kalm zie je Martens gesticuleren dat hij extreme meningen altijd heeft kunnen aanvaarden in de politiek. 'Maar geweld niet.' Mathijs F. Scheepers was nog piepjong in 1985. Maar hij herinnert zich de angst die België in de greep hield ten tijde van de aanslagen van de CCC en de Bende van Nijvel. 'Het was eerst onze bedoeling om een reünie van de groepsleden te ensceneren, uitmondend in een soort tribunaal. Maar uiteindelijk hebben we resoluut gekozen voor het CCC-verhaal, vanuit de vraag wat er met hun drijfveren ge-

beurd is.'

Wat vinden deze acteurs aan een terroristische organisatie, die 25 gebouwen de lucht inblies? Scheepers: 'Ze waren een collectief en dat zijn wij ook. (*gegrinnik*) Bovendien waren ze rotsvast overtuigd van hun idealen en doordrongen van een verlangen naar rechtvaardigheid. Tegelijkertijd waren ze bereid geweld te gebruiken, iets waar wij ons absoluut niet in kunnen vinden. Maar de CCC'ers waren ook intelligente mensen die bereid waren hun leven te offeren voor het welzijn van anderen. Zo zijn veel revoluties begonnen.'

Het grotere kader

Dat Skagen met de recente geschiedenis aan de slag wilde gaan, bleek ook na een lange documentatieperiode geen sinecure. Ook naar de nabestaanden van de slachtoffers was dit een delicate oefening. Maar uiteindelijk is dit theater: balancerend tussen waarheid, fictie en uitgekende verwijzingen daartussen.

**'Geschiedenis wordt
altijd gemaakt door
mensen en hun
persoonlijke verhalen'**

Clara Van den Broek: 'Vrienden van mij reageerden boos: ze vonden dit geen onderwerp voor een theaterstuk. Wat we in geen geval wilden, was de geschiedenis herschrijven. Volgens de CCC-leden is hun actie nog altijd van toepassing, al geven ze toe voorlopig gesfaald te hebben. Ze zien het zo: binnen het grotere kader zijn ze na tien meter gestruikeld. Maar de geschiedenis zet altijd een stapje verder.'

Scheepers: 'Of we sympathie voor de CCC op-

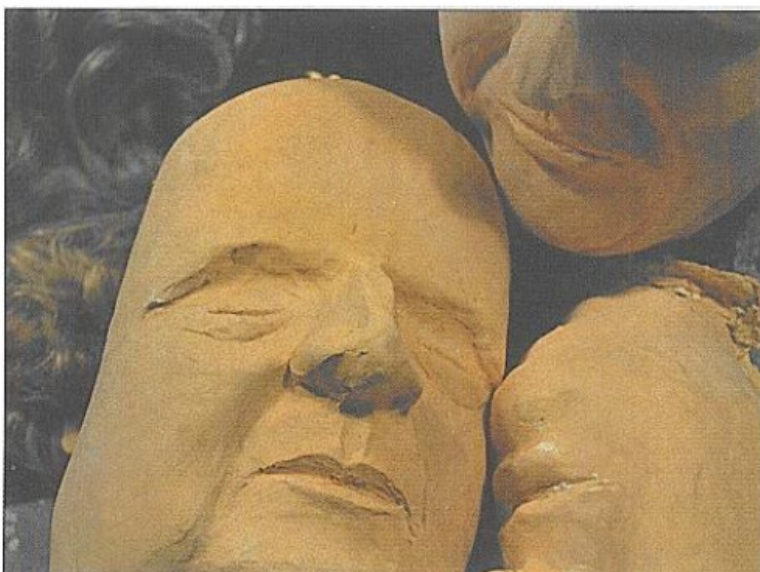
THEATER

ANTWERPSE KLEPPERS

De Bourla, de vaste stek van het Toneelhuis, zet één keer per jaar de deuren open voor een rist gezelschappen en kunstenaars. Op de zesde editie van *Antwerpse Kleppers* heten die onder meer Walpurgis, Peter de Graef, de Roovers & Jan Decorte, Marc Vanrunxt, Transparant, Lisbeth Gruwez, de Koe en De Tijd. De meeste komen er stukken opvoeren waarmee ze eerder al kleinere schouwburgen uit hun hand deden eten, maar SKaGeN maakt van de gelegenheid gebruik om er zijn nieuwste productie *CCC, de vette jaren zijn voorbij* in première te laten gaan. Stef Aerts en de andere leden van het gezelschap diepen er het verleden van de beruchte Cellules Communistes Combattantes in uit, de linkse terreurgroep die midden jaren 80 verschillende aanslagen pleegde op 'kapitalistische doelwitten'. Met de huidige economische crisis in het achterhoofd zou dat op zijn minst de nodige (spring) stof voor discussie moeten opleveren.

Van 25/1 tot 23/2 in de Bourla, Antwerpen. toneelhuis.be

VI

[DE MASKERS]

CCC

Men neme hoofden van piepschuim, klei op kwakken, goed trekken en duwen, in gips drukken, latex in de gipsen mal gieten, nog een toefje haar, een ouderwetse bril, et voilà: de gezichten van ministers Willy De Clercq, Wilfried Martens en Paula D'Hondt.

Zo prepareerde Barbara De Laere (°1978) de maskers van de politici in Skagens CCC, een stuk over de revolutionaire Cellules Communistes Combattantes, die in de jaren tachtig aanslagen pleegden tegen kapitalistische doelwitten. 'Ik verdiepte me in de vestimentaire details uit die tijd', vertelt De Laere. 'En terwijl de maskers droogden, ging ik winkelen. Tweedehandskleren, die ik graag verknip tot kostuums. Mijn creaties zijn sober, in sombere kleuren en bestaan uit natuurlijke materialen. Dat is ecologisch – en het stinkt minder na een avondje spelen.' (B.V.S.)

CCC

Skagen

Tot 30/3 op reis door Vlaanderen en Nederland
skagen.be, ruimtevaarders.be

KLAPPER VAN DIT WEEKEND

Terreur

Dertig jaar nadat het land opgeschrikt werd door hun eerste aanslagen doen de Cellules Communistes Combatantes weer van zich spreken. Gebaseerd op documentair materiaal rond de linkse terreurorganisatie presenteert SKaGeN vanavond in de Bourla CCC, *de vette jaren zijn voorbij*. Met dit stuk wordt de aftrap gegeven van een maand 'Antwerps theater' in de Bourla.

Valentijn Dhaenens, Clara van den Broek, Mathijs F. Scheepers en Korneel Hamers: de vaste spelers van SKaGeN in CCC. FOTO CHRISTOPHE ENGELS

Waarom zijn mensen bereid om hun idealen te bereiken? En wat blijft er na de revolutie van die idealen nog over? Vragen te over voor Valentijn Dhaenens, Korneel Hamers, Mathijs F. Scheepers en Clara van den Broek van SKaGeN, het theatercollectief dat door deze oud-studenten van de voormalige acteursopleiding Toneel Dora van der Groen in 2000 werd opgericht. Om CCC, *de vette jaren zijn voorbij* op het toneel te zetten, riepen ze de hulp in van acteurs Stef Aerts en Laurence Roothoof.

TWEE DODEN

België, 1984. De extreem linkse terreurgroep Cellules Communistes Combatantes start een campagne van bomaanslagen op politieke en kapitalistische doelwitten. Bedoeling is de staat en het economische landschap te destabiliseren. Net zoals de Rote Armee Fraktion (RAF) in Duitsland, zien de CCC zich genoodzaakt ondergronds te gaan en hun droom van een betere wereld waar te maken met geweld. Bij al hun acties proberen de Cellules het maken van burgerslachtoffers te vermijden. Dat is hen altijd gelukt, behalve op 1 mei 1985. Na een opeenstapeling van misverstanden en communicatiefouten verliezen bij een aanslag op het VBO in Brussel twee brandweerlieden het leven, terwijl 28 anderen gewond raken. Met 14 aanslagen op hun actief worden, na hun laatste aanslag op de Bank of America aan het Antwerpse Stadspark, de revolutionaire strijders eind 1985 opgepakt. Vier hongersta-

kingen, nul bekentenissen, en 17 jaren eenzame opsluiting later zijn ze in 2003 alle vier weer vrij.

"Een paar jaar geleden las ik *Het eerste weekend van Bernhard Schlink*", vertelt Mathijs F. Scheepers. "Het boek gaat over een kopstuk van de RAF dat na jarenlange opsluiting een weekend doorbrengt met zijn vroegere kompanen. Vanuit SKaGeN werd meteen de link gelegd naar de CCC. Via een theaterstuk wilden we terrorisme benaderen vanuit een persoonlijke hoek. Van de periode van zijn opsluiting in 1985 tot vandaag hebben we zeven schakelmomenten geselecteerd uit het leven van CCC-boegbeeld Pierre Carette. Aan de basis van het stuk liggen historische feiten, maar wat zo'n man bijvoorbeeld doet na zijn vrijlating, daar heb je toch het raden naar. En daar geeft SKaGeN een invulling aan."

Zo'n dertig jaar geleden vatte de CCC zijn activiteiten aan. De leden van SKaGeN, allen dertigers, waren toen nog kinderen. Waarom nú een stuk? "Het verhaal van de CCC is er een van alle tijden", stelt Korneel Hamers. "Er zullen altijd misnoedigen zijn die zich al strijdend

inzetten voor hun idealen. Tijdens de voorbereiding zijn we bij het doorploegen van de historische feiten blijven hangen bij de twee dodelijke slachtoffers. Dat moment, de aanslag tegen het VBO in 1985, is voor ons het spilmoment dat ook naar de hamvraag leidt: zijn moorden gerechtvaardigd bij het nastreven van je idealen? Mag je het leven van één man opofferen om er misschien duizend anderen te redden?"

GEEN VERKLIKKERS

SKaGeN heeft zich voor dit stuk dus helemaal ingegraven in de geschiedenis van de extreem linkse groepering. De acteurs lezen CCC-pamfletten en bekeken VRT-archiefmateriaal, zoals de confrontatie tussen Pierre Carette en oud-premier Wilfried Martens, die in de jaren tachtig zelf nog politiebescherming gekregen had tegen de CCC. In klassieke militante marxistische bewoordingen maakte Carette bij dat gesprek in 2003 duidelijk dat hij nog altijd fanatiek achter zijn overtuigingen staat en dat 'de strijd verder gaat.' We zijn ook met CCC-leden zelf gaan praten", vervolgt Scheepers.

SKaGeN's 'CCC' opent festival Antwerpse Kleppers

in het theater

Waarschuwing met CCC-logo. FOTO BELGA

De laatste aanslag van de CCC op de Antwerpse Bank of America aan het Stadspark, 4 december 1985. FOTO JULES VAN PAESSCHEN

Pierre Carette net na zijn vrijlating uit de Leuvense gevangenis in 2003 met kompaan Bertrand Sassoye. FOTO REUTERS

"Al zeggen we niet met wie. Het wekt verbazing hoezeer zij, sommigen zelfs tot op vandaag, hun idealen verdedigen. De CCC vormde één front, zonder verdelers. Al speurend hebben we ontdekt - zonder dat het ooit in de pers had gestaan - dat er minstens twee mensen vastgezet hebben die op het ogenblik dat de doden vielen nog geen lid waren van de CCC. En toch hielden ze op het proces daarover hun mond." Hoe kijken de acteurs, na zoveel maanden, nu zelf naar de CCC? "Naïef, zoals vaak wordt geopperd, waren deze idealisten geenszins", zegt Hamers. "Ze wisten verdomd goed wat ze wilden. Maar zelfs als je je in hun marxistische motieven kunt verplaatsen, blijft de CCC door het gebruik van geweld toch een buitenbeentje. Als je bommen legt, weet je dat de kans bestaat dat iemand er het leven bij laat." "Ook binnen onze vaderlandse geschiedenis springt een idealistische organisatie als de CCC eruit", besluit Scheepers. "Sinds de Tweede Wereldoorlog is er in ons land maar twee keer gemanifesteerd: bij de antirakettenbetoging en bij de Witte Mars. Wij, Belgen, zijn zwijgers. Wij komen niet op straat." Enkele CCC-leden, onder wie Pierre Carette, zullen een van de dertig

SKaGeN-voorstellingen bijwonen. "Al weten we niet wie wanneer komt."

ILSE DEWEVER

CCC, 25/1 en 26/1 in de Bourla, 31/1 Stadsschouwburg Sint-Niklaas, 2/2 CC Mechelen, 7/2 CC Schoten, 28/2 CC Geel, 6/3 CC Heist-op-den-Berg, 7/3 CC Dendermonde, 23/3 CC Beveren en 30/3 CC Berchem. www.skagen.be

ANTWERPS THEATER IN DE BOURLA

Editie zes van het theaterfestival Antwerpse Kleppers gaat voor de bekende formule: Antwerpse gezelschappen presenteren een maand lang hun projecten in de Bourla. Er is - al dan niet 'nieuw' - theater en muziektheater, dans en muziek. Naar goede gewoonte zet het festival ook een stapje buiten de deur, en is er ook theater op locatie. Per productie betaal je 14 euro (10 euro voor reducties, red.), behalve voor de straattheatervoorstelling *Aangespoeld*, die gratis is. **10**

Antwerpse Kleppers, van 25/1 tot 23/2, Bourla en op locatie, Antwerpen. www.toneelhuis.be

Mathijs Scheepers kruipt in huid van CCC-leider Carette

Antwerpse acteur opent met SKaGeN de 'Antwerpse Kleppers'

Na zijn studies aan het Antwerpse Conservatorium richtte Mathijs Scheepers (37) met enkele jaargenoten het toneelgezelschap SKaGeN op. Daarmee opent hij vrijdag in de Bourlaschouwburg de 'Antwerpse Kleppers'.

KOEN DE BEUCKELEER

ANTWERPEN Antwerpse Mathijs F. Scheepers kwam de laatste jaren uitgereikt op televisie. Bij het grote publiek werd hij vooral bekend door zijn rollen in de Eén-series 'Kinderen Van Devijndt' en 'De Smaak van De Keyser'. Dat Mathijs intussen ruim 12 jaar aan de slag is bij het Antwerpse theatercollectief SKaGeN, is minder bekend. 'Ik vind het oprecht jammer dat theaterwerk zo veel minder mensen weet te bereiken', zegt hij.

Voorstellingen als 'La Mordre' en 'Laura Exterieur' verdienen volgens hem heel wat meer aandacht. 'Dat is soms best frustrerend, maar tegelijkertijd ben ik dat het eigen is aan theater, en weet ik dat de kleinschaligheid ook haar voordelen heeft'. In het stuk 'CCC, De vette jaren zijn voorbij' kruipt Scheepers in de huid van CCC-leider

Pierre Carette, die jarenlang in de gevangenis zat voor bom-aanslagen 'tegen het kapitalisme'. Om die rol te vertolken probeerde Mathijs zijn personage eerst beter te doorgronden. 'Ik sprak met betrokken personen en had kortstondig mailcontact met Carette'. De acteur trachtte te begrijpen waarom Carette zijn daden heeft gepleegd. 'Ik kwam erachter dat het in zijn geval gebeurde door een extreme drang naar rechtvaardigheid', zegt Scheepers. 'Ik ga niet zeggen dat ik sympathie heb gekregen voor de man, maar vind het wel indrukwekkend hoe hij bereid was zijn eigen leven op te offeren voor het welzijn van iedereen'.

Scheepers distantieert zich uitdrukkelijk van het geweld dat Carette gebruikte. 'Maar ik vind dat je altijd ook iets positiefs kan zeggen over iemand. Niemand is volledig goed of slecht, anders maak je er een karikatuur van'.

Politiek neutraal

Zelf noemt Scheepers zich politiek neutraal. 'Ik vind het vervelend dat de volledige cultuursector tegenwoordig wordt afgeschilderd als een linkse bende'. Hij stoorde zich dan ook aan het recente akkoordje tussen het nieuwe Antwerpse stadsbestuur en de lokale cultuursector. 'Ik heb niet graag

Mathijs Scheepers en Laurence Roothoof op de scene van 'CCC, De vette jaren zijn voorbij'. Foto: Philippe Verhel

dat mensen in mijn plaats spreken. Het is verstandiger om pas te reageren als er effectief een probleem is'.

Voor Scheepers is het een drukke periode. Hij is volop bezig met opnames voor de nieuwe VTM-serie 'Zuiderling' en speelt binnenkort mee in de nieuwe film 'Frits en Franky', de langverwachte opvolger van 'Frits en Freddy'.

INFO 'CCC, De vette jaren zijn voorbij' gaat vrijdagavond om 20u in première in de Bourla. Meer info: www.toneelhuis.be en www.skaagen.be

Actrice Laurence Roothoof vertolkt maar liefst vijf verschillende rollen

ANTWERPEN In het toneelstuk 'CCC, De vette jaren zijn voorbij' maak je ook kennis met nieuw Antwerpse acterant. Laurence Roothoof speelt de onlangs mee in de Nederlandse film 'Silent City', en vertolkt een rol in het stuk 'De Enzaamheid van de Priemgetallen'.

In deze voorstelling speelt Laurence maar liefst vijf verschillende rollen, waarin ze Carette

doet nadenken over de gevolgen van zijn daden. 'In het begin van het stuk lijkt ik wel wat opgezwoolen', lacht ze. 'Dat komt omdat ik met verschillende kledingen over mekaar begin. Daarna kleeft ik me snel om voor een volgende rol'.

Aangezien ook de andere acteurs verschillende rollen vertolken, belooft het behoorlijk heftisch te worden backstage. (dhw)

Podium

ANTWERPSE KLEPPERS

Een maand lang zetten de Antwerpse theatergezelschappen – waaronder De Koe, de Roovers, De Tijd, Theater Zuidpool en tg STAN – hun klep wagenwijd open in de Bourla, om u te laten zien wat 't stad zoal te bieden heeft. SKaGeN gaat in première met 'CCC, de vette jaren zijn voorbij', en illustratrice **Eva Mouton**, muzikant **Arne Van Petegem** (Styrofoam) en schrijver **Ivo Victoria** zoeken in 'Geen pijn of wat dan ook' naar de essentie van eenzaamheid. Nog meer aanraders: danseres **Lisbeth Gruwez** brengt 'It's Going to Get Worse and Worse and Worse, My Friend', een solo geïnspireerd op de speeches van televangelist **Jimmy Swaggart**, en **Dez Mona & BOX** hernemen 'Sága', hun indrukwekkende operazonder-acteurs. Tv uit het raam!

Versillende locaties, Antwerpen, 25 januari tot 23 februari
toneelhuis.be

Concert

THE SOFT PACK

The Soft Pack lieten in oktober vorig jaar het eigenhandig geproducte 'Strapped' op de mensheid los. Languoreuze indierockers met een gigantisch zwak voor **Jonathan Richman**, aldus Onze Man. Hij had het net zo goed over ons kunnen hebben! Allen naar Trix.

Trix, Antwerpen, 31 januari
trixonline.be

Concert

PAUL BANKS

Interpol-frontman **Paul Banks** legde een ei, en noemde het naar zichzelf. Hij brengt 'Banks', zijn tweede soloplaat, op het AB-podium: verwacht het soort potente rocksongs dat we van zijn groep al veel te lang niet meer gehoord hebben.

AB, Brussel, 25 januari
abconcerts.be

Film

SYLVIA KRISTEL

Cinematek wijdt een filmavond aan onlangs overleden **Sylvia Kristel**, Nederlandse, actrice en geliefde van **Hugo Claus** – er zijn er die hun leven met minder moeten vullen. 'Emmanuelle' mocht natuurlijk niet ontbreken, maar wij kijken vooral uit naar het bevreemdende, enigmatische 'La marge' van **Walerian Borowczyk**, over een brave huisvader en een Nederlands hoertje – volgens Kristel haar favoriete vertolking. Verwacht u aan stilistische hoogstandjes en een opmerkelijke seventies-soundtrack (10cc, Elton John, Pink Floyd).

Cinematek, Brussel, 25 januari
cinematek.be

Expo

STREET ART GALERY ARTIFEX

Antwerpen is een street art-galerij rijker. Meesterspuiters en initiatiefnemers **Steve Locatelli** bijt dit weekend de spits af, en vanaf maart worden internationale straatkunstenaars zoals **Etam Cru** (Polen), **Jaz** (Argentinië), **Pixel Pancho** (Italië) en **Isaac Cordal** (Spanje) verwacht. Alle artiesten zullen nieuw werk tentoonstellen, en krijgen in de stad een muur om – legaal, jawel – een piece achter te laten.

Artifex, Antwerpen, 26 januari tot 25 maart
artifexgallery.be

(samenstelling: jve)

THEATER: HET BESTE MEDICIJN TEGEN WINTERPIJN

ORLANDO

Guy Cassiers haalt de gelijknamige roman van Virginia Woolf uit het slop en kneeft het ongelooflijke verhaal over Orlando tot een intrigerend theaterstuk. Hij leefde meer dan 300 jaar

bar, was de minnaar van de Engelse koningin, diplomaat in Turkije en dolende zigeuner, en tussendoor veranderde hij ook nog even van geslacht.

T.m. 20/1 in Bourla, Antwerpen.

Info: www.toneelhuis.be.

Cassiers kneeft het verhaal van Orlando.

Win!
5 duitsche te koop voor 20/1 om 16u.
Breng je knaaf mee, ze kunnen gratis naar het atelier. Bel naar 02/224.86.44 (10u-16u en 16u-18u) en vermeld Zone03!

BEJAARDEN & BEGEERTE

Benieuwd of je vieselijke lusten zullen temperen met de leeftijd? Lucas De Man en Oscar Kockon deden onderzoek naar verlangen en erotiek op de oude dag en verklappen menig liefdesgeheim in een openhartige voorstelling. 65-minners moeten begeleid zijn door minstens één gepensioneerde.

17/1 in CC Dourne, 20/1 in Nova, Kiel, 29/1 in CC Schoten & 5/2 in CC De Mol, Lier.
Info: www.bejaarden-en-begeerte.nl.

2 X LEGENDARISCH

FABRE

Dat Fabre geen katje is om zonder handschoenen aan te pakken, is zacht uitgedrukt. Wie echter meer wil dan de fuzz en zich wil ingrijpen in 's mans werk, krijgt een unieke kans met twee legendarische herenemen uit de jaren 80. Het is theater zoals te verwachten en te voorzien was, een masterpiece van liefst 8 uur, en *De macht der theaterlijke dwaasheden*, een stuk dat 'slechts' 4u20min van je tijd in beslag neemt.

Het is theater... op 19 & 20/1 om 14u; *De macht der...* op 25 & 26/1 om 20u in Troubleyn/Laboratorium, Antwerpen.
Info: www.janfabre.be.

Win!
Voor elke voorstelling van Fabre hebben we 5 duitsche te koop. Mail Fabre03, je voorkeur en je ticketnaam naar ticket@troubleyn.be.

CHANSON, EEN GEZONGEN GESCHIEDENIS VAN FRANKRIJK

Opgelet, want een lesje geschiedenis was nog nooit zo leuk. Meester Bart Van Loo swingt doorheen het verleden van de Fransen en speelt daarbij zonder schroom uit zijn gelijknamige boek uit 2011. Slechts één datum mag je zeker niet vergeten: 21/1

21/1 om 20u30 in de Ekerse Theaterzaal.
Info: www.ekersetheaterzaal.be.

CCC, DE VETTE JAREN ZIJN VOORBIJ

Skagen duikt voor zijn nieuwe voorstelling in het verleden van de Cellules Communistes Combattantes, een Belgische groep revolutionairen die het in de jaren 80 gemunt had op kapitalistische doelwitten. De reünie na 17 jaar gevangenis draait niet uit op het verhoorde feestje.

25 & 26/1 om 20u in Bourla, Antwerpen.

Info: www.toneelhuis.be.

BITTERZOET

Een familiedrama van de Engelse theatermaker Dennis Potter over een verlachte dochter, een ouderrelatie op de rand van een zenuwcrisis, vreemdelingenhaat en mensen met kwade bedoelingen die per ongeluk het goede bewerkstelligen. Het populaire stuk uit 1976 zapt moeiteloos van cynische humor naar musical.

26/1 om 20u15 in CC De Kern, Wilrijk.

Info: www.ccdekern.be.

4:3

Voor deze eclectische voorstelling van Theater Stap en Tibaldus en andere hoeren kruipen de Stap-spielers in de gedaanten van de goden van het getrabbel, de troost, de scheten, het dialect en de orthopedische schoenen. Het laatste oordeel laten we graag aan jou over.

23/1 om 20u in DEStudio, Antwerpen.
Info: www.destudio.com.

GEDICHTENDAG 2013

Hou je van mooie woorden, sporadisch ondersteund door politieke akkoorden? Van metaforen, symboliek, cadans en rijm? En ook wel van een glaasje wijn? Dan moet je op de jaarlijkse Gedichtendag zijn! Wees gerust, speculanten voorspellen dat het niveau op deze feestelijke aftrap van de poëzieweek aanzienlijk hoger zal liggen dan bovenstaande.

31/1 op diverse locaties in Antwerpen.

Info: www.gedichtendag.com.

PERSONA

Ivo van Hove brengt voor de vierde maal een tekst van Ingmar Bergman op de planken. Toneelgroep Amsterdam stelt aan de hand van het verhaal over een actrice die haar levenslust verliest en een verpleegster die die weer probeert op te wekken, de zin van kunst in vraag (*Loni Horvans*).

1-3/2 in deSingel, Antwerpen.
Info: www.desingel.be.